

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Internationella Engelska Skolan Kista i
Stockholms kommun för enskilda huvudmannen
Internationella Engelska skolan i Sverige AB**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Internationella Engelska Skolan Kista. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Internationella Engelska Skolan Kista i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i hög utsträckning möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 18 november 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade

utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12692) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i hög utsträckning en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i slöjdundervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarstödet är utformat så att eleverna kan utveckla idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Lärarna och elever uppger i intervjuer att en arbetsprocess inleds med att läraren håller en genomgång där arbetsuppgiften, tekniker och förslag på produkter presenteras. Läraren visar på olika inspirationskällor så som bilder, filmer och egna arbeten eller tidigare elevarbeten. Därefter går läraren igenom material, verktyg och hur eleverna kan gå till väga. Lärarna beskriver ett processinriktat arbetssätt där en stor del av arbetet handlar om att eleverna ska utveckla en personlig designidé och sedan utveckla denna till en skiss med mått och material, vilket sedan blir en planering som ligger till grund för slöjdarbetet. Elever berättar att de själva skapar sina idéer och att de genom planering, skisser och arbete steg för steg testat sig fram när det

tillkommer nya moment. Vidare beskriver eleverna hur lärarna tydliggör de olika stegen i processen. I intervju med lärarna framkommer att de under introduktion av nya arbetsuppgifter arbetar för att inspirera eleverna med förslag utan att styra dem när eleverna ska ta fram idéer och skisser. Såväl lärare som elever berättar även att de diskuterar teknik och materialval med eleverna under idéutvecklingsfasen. Elever beskriver i intervju att lärarna stödjer dem i arbetet med idéer genom att ställa kritiska frågor och vägleda eleverna. I både intervjuerna och Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer att lärarna resonerar med eleverna om olika tillvägagångsätt att lösa olika moment och uppmanar eleverna att själva pröva sig fram och ta ställning till hur de ska lösa arbetsuppgiften. Lärare och elever ger som exempel att det ofta händer att eleverna får anledning att ompröva sina arbeten när något inte blivit som eleverna tänkt och att eleverna resonerar med lärarna om olika strategier för det fortsatta arbetet. Eleverna tar själva ställning till hur de ska lösa problemet, till exempel genom att ändra den ursprungliga designen av mössan, både i planering och utförande, för att eleven virkat längre än den tänkt i en viss färg och hellre gör det än att repa upp delar av arbetet.

Av såväl Skolinspektionens lektionsobservationer som av elevintervjuerna framkommer att lärarna löpande ger eleverna stöd och återkoppling under arbetets gång, antingen när eleverna efterfrågar hjälp eller att lärarna uppmärksammar att eleverna behöver hjälp då de passerar. Lärarna återkopplar även löpande och berömmar utifrån vad de ser i arbetet. Vidare framgår att lärarnas hjälp sker i dialog med eleverna. Stödet utformas så att eleverna behåller initiativet i arbetsprocessen genom att lärarna ställer frågor om hur eleverna planerat samt beskriver vilka valmöjligheter eleven har för det fortsatta arbetet, men överlåter till eleven att välja lösning.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande samt att arbetsformerna varierar.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. Lärarna uppger i intervju att eleverna får samma typ av uppgift men att eleverna sedan kan välja att utföra den på olika sätt och med olika svårighetsgrader. Lärare berättar att de visar upp olika varianter av arbetsuppgifter för att illustrera hur produkten kan utvecklas och bli mer avancerad. Eleverna kan då välja att anpassa eller utveckla sina skisser under vägledning av lärarna. Lärarna berättar att elevernas frihet vad gäller val av utformning ökar under åren. Lärarna lär också känna eleverna över tid och kan därigenom utmana eleverna utifrån elevernas kunskapsnivå. En lärare ger exempel på att elever, inom

materialinriktningen textil, kan få möjlighet att arbeta med olika svårighetsgrader genom mer avancerade maskor när det gäller virkningsprojekt. Läraren berättar att det finns elever som redan kan virka när de börjar medan andra elever börjar med att lära sig tekniken för att virka. Elever bekräftar i intervjuer att de har möjlighet att påverka svårighetsgraden i sina projekt och berättar att de exempelvis inom materialinriktningen textil kan välja att arbeta med mer avancerade mönster när de virkar. Vidare framkommer i intervju med lärarna att de strävar efter att genomgående ha höga förväntningar på eleverna och kunskapen om eleverna hjälper dem i arbetet med att hitta balansen mellan att utmana eleverna utan att det känns övermäktigt. Lärarna beskriver att de uppmärksammar de elever som behöver extra stöttning i användandet av maskiner och särskilt stödjer och utmanar dessa elever. Av underlag som begärts in från huvudmannen framgår att planeringarna i slöjd beskriver vilka hantverkstekniker eleverna förväntas lära sig under respektive årskurs och vilka produkter de tillverkar. Av dokumenten samt intervjuer med lärare och elever framgår exempelvis att elever som läser materialinriktningen trä och metall bland annat får tillverka ett mobilställ och ett pennskrin. I materialinriktningen textil får eleverna bland annat tillverka en kudde, en hatt eller mössa. Dock uppger rektorn i intervju att undervisningen i ämnet slöjd behöver utveckla arbetet med metall.

Undervisningen varierar så att eleverna får möjlighet att samarbeta med andra elever för att dela erfarenheter och utveckla lärandet. I intervjuer med lärare och elever framkommer att arbetsformerna oftast består av enskilt arbete men att eleverna också uppmanas att hjälpa varandra och att reflektera tillsammans. Eleverna berättar i intervjuer att de oftast arbetar enskilt men att de har gjort en låda tillsammans i grupp och att de pratar med varandra om sina arbeten. Läraren i inriktningen trä och metall berättar om hur elever får särskilda uppdrag som att till exempel ansvara för att visa hur och hjälpa andra elever att använda pelarborren. I både intervju med lärarna och Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer att lärarna uppmanar eleverna att i par observera varandras arbeten och reflektera över sina arbeten och framsteg. Därefter lyfter läraren diskussionen till gruppnivå och gör sammanfattningar i helgrupp så att eleverna kan dela erfarenheter. Lärare berättar också att eleverna samarbetar vid frågesporter som lärarna anordnar och att eleverna inom inriktningen textil genomför ett grupparbete kring klädindustrins snabba modetrender.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna löpande reflekterar över arbetsprocessen och resultat tillsammans med lärare.

Lärarna ställer frågor löpande till eleverna och låter dem utvärdera och bedöma resultatet av sitt arbete såväl muntligt som skriftligt under lektionerna. Lärare och elever berättar i intervjuer att eleverna återkommande arbetar med att reflektera över sin arbetsprocess och slutresultatet, genom planering, skisser och en skriftlig dokumentation av arbetet. I dialog med lärarna reflekterar eleverna över vad de gjort under lektionerna, vad som gått bra eller mindre bra och vad de lärt sig. Lärare uppger att elever reflekterar skriftligt i sin portfolio. Elever och lärare berättar att eleverna utgår från bestämda frågor när de skriver sina reflektioner i sina portfolier när de är klara med ett arbete. Bland annat om slutprodukten motsvarar den planering och skiss som eleven upprättade under planeringsstadiet samt om de hade valt att göra något annorlunda om de fick göra om uppgiften igen. Att eleverna får reflektera muntligt och skriftligt under arbetsprocessen bekräftas även vid Skolinspektionens lektionsobservationer. Exempelvis uppmanades en elev att skriva ner de förändringar som eleven beslutat att göra i sitt arbete och dokumentera orsakerna till förändringarna. En av lärarna inledde även lektionen med att eleverna i par reflekterade över sina arbeten och den teknik de använt, varefter läraren lyfte flera grupperns reflektioner i helgrupp.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen men vill i sammanhanget påtala vikten av att rektorn fortsätter utveckla ämnet slöjd så att eleverna utmanas i arbetet med materialet metall.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring

hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i hög utsträckning möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna fördjupad förståelse och kunskap om materials egenskaper och slöjdmetoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att få kunskaper om olika materials egenskaper samt dess påverkan på miljön. Av dokument som begärts in från huvudmannen framgår att eleverna i alla årskurser på högstadiet och i båda materialinriktningar får lära sig om olika materials egenskaper och hur de framställs. I läsårsplaneringen för båda materialinriktningarna framkommer att eleverna får fördjupa sina kunskaper om skillnader i kvalitet mellan olika material och deras avtryck på miljön samt skillnader mellan naturmaterial, konstgjorda material, förnybara och icke förnybara material. Lärare berättar till exempel i intervju om hur de i undervisningen pratar om vilka effekter på miljön akryl, bomull, ull och andra material har utifrån tillverkning och priser. Lärare berättar även om hur de återkommande under terminerna visar filmer om både textiltillverkning och skogsbruk. Lärarna beskriver också att de har genomgångar om olika typer av material och deras egenskaper samt att de går igenom fler träslag än de som eleverna har möjlighet att arbeta med inom undervisningen. Eleverna berättar också i intervju om hur de fördjupat sig i framställning av till exempel bomull och ylle, samt avskogning vid timmertillverkning och transporter.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om olika slöjdmetoder som bidrar till slöjdprodukter av hög kvalitet och som är användbara, välgjorda eller håller länge. Lärarna berättar om vikten av att

lära ut bra slöjdtekniker för att skapa hållbara produkter. Lärarna har gått igenom tekniker med eleverna som gör att produkten kan få ett längre liv. I materialinriktningen textil har läraren exempelvis gått igenom sömsmån, sicksacksömmar och vikten av att fästa tråden genom att backa med symaskinen för att skapa hållbara textilier. I materialinriktningen trä och metall har läraren gått igenom hur sinkfog och lim används för att skapa starka fogar och vikten av att måla träfiberskivor för att skydda mot väta. Lärarna berättar även att de planerar undervisningen så att eleverna ska få göra produkter som de behöver och vill använda. Flera elever berättar även om hur föremål de tillverkat kommit till användning hemma, som till exempel en korg för förvaring vid sängen, en låda för nycklar i hallen eller en virkad mössa till lillasyster.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen är utformad så att eleverna återkommande får reflektera över olika materials påverkan på miljön och får göra självständiga val av metoder och material för resurshushållning. I intervju berättar elever om hur de talar om tygkvalitet utifrån att materialet ska kunna återvinnas när de inte längre vill använda plaggen. Vidare beskriver eleverna hur de lär sig laga kläder och hur kunskapen kommit till användning i hemmet. Eleverna berättar även om hur de lagat slöjdföremål i trä som gått sönder. Av elevintervjuerna framgår också hur de använder material från spillådorna i båda materialinriktningarna för att hushålla med material och att det är viktigt med hur de placerar mallarna när de ska kapa material för att hushålla med resurser. Lärarna beskriver i intervju hur de planerat undervisningen för att eleverna ska få anledning att reflektera kring hur det egna arbetet och valet av metoder påverkar miljön. Lärarna har exempelvis arrangerat frågesporter kring miljöfrågor och grupparbeten. Lärarna berättar också om hur eleverna praktiskt får arbeta med återbruk till exempel genom att sy kuddar där allt material används genom att tygresterna från fodralen återanvänds till stoppning, eller hur material i slöjdprodukter som inte tagits hem återanvänds genom att elever till exempel får repa upp virkningar och återanvända garnet. Lärare och elever

berättar också att eleverna reflekterar skriftligt i och med att de frågor som ska besvaras i arbetet med portfolion behandlar frågor kring miljö.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Rektorn ser till att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen. Rektorn uppger i intervju att elever läser respektive materialinriktning växelvis under årskurserna 7, 8 och 9 samt att flickor och pojkar är jämnt fördelade i slöjdgrupperna. Vidare beskriver rektorn att slöjdlärarna är organiserade som ett ämneslag och att de regelbundet har avsatt tid för gemensamt arbete med utvecklingsfrågor och bedömning. Rektorn berättar att de återkommande analyserar betygsättningen utifrån flickor och pojkar och att de i samband med det arbetet diskuterat skillnader i mellan hur flickor och pojkar presterar och agerar i slöjdundervisningen. Lärarna och elever berättar i intervju att både flickor och pojkar kombinerar material från de olika materialinriktningarna inom ramen för vissa projekt. Lärarna berättar

att eleverna i årskurs nio tillverkar lampor där de gör lampfoten inom inriktningen trä och metall och lampskärmen inom textil.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att lärarna i begränsad utsträckning lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna samtalar sällan med eleverna om olika föreställningar om kvinnligt och manligt eller utmanar eleverna i deras val av material och metod utifrån icke-könstraditionellt perspektiv. Lärare uppger i intervju att eleverna sällan uttrycker könstereotypa uppfattningar kopplat till slöjden men att lärarna agerar om det förekommer. Däremot berättar lärarna att de uppmärksammat och diskuterat skillnader mellan flickor och pojkar vad gäller både förmåga att ta till sig av instruktioner och avseende planering och design. Lärarna berättar om olika metoder för att skapa förutsättningar för pojkarna att utveckla arbetet med sina planeringar. Lärare berättar även om hur de arbetar för att både flickor och pojkar ska vara bekväma att använda maskiner. Eleverna berättar i intervju att de upplever att lärarna behandlar alla elever lika. Däremot kan eleverna inte ge exempel på att lärarna genom undervisningen synliggjort hur traditionella uppfattningar kan påverka eller begränsa elevers framtida val eller att eleverna har fått reflektera kring det. Lärare berättar att de i undervisningen lyfter kvinnliga exempel på ingenjörer och arkitekter men att de inte gått in på ett historiskt perspektiv. De intervjuade pojkarna berättar också att även om de inte anser att någon av inriktningarna skulle vara för flickor eller pojkar så tror de att flickorna skulle välja inriktningen textil och endast en av pojkarna uppger att han skulle välja inriktningen textil.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare sällan lyfter frågor kopplat till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet samt utmanar eleverna i val av material och metod utifrån deras föreställning om kvinnligt och manligt. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.

På Skolinspektionens vägnar

X Sofia Granberg

Beslutsfattare

Signerat av: Sofia Granberg

X Henrik Öberg Fredriksson

Föredragande

Signerat av: Henrik Öberg Fredriksson

I handläggningen av ärendet har även utredare Marta Rivelis deltagit.

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Internationella Engelska skolan Kista den 14 april. Besöket genomfördes av utredarna Marta Rivelis och Henrik Fredriksson.

Skolenheten är en fristående skola verksam i Stockholms kommun med förskoleklass och grundskola, årskurserna 1–9. Förskoleklass och årskurserna 1–6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går ca. 700 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdamnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.¹

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.² Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.³

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁴

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.⁵

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.⁶ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

---

¹ 26 kap. 20 § skollagen.

² 1 kap. 4 § skollagen.

³ 1 kap. 5 § skollagen.

⁴ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

⁵ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

⁶ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.⁷

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.⁸

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

---

⁷ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

⁸ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.⁹

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁰

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹¹

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹²

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

---

⁹ Ibid.

¹⁰ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹¹ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹² Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹³

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁴

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁵ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.¹⁶ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.¹⁷

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

---

¹³ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁴ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

¹⁵ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁶ 2 kap. 10 § skollagen.

¹⁷ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁸

---

¹⁸ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.